

УДК 330.341.1:330.322(477)

DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.213.509-514>

Полянський М.Ю.

Національний університет «Чернігівська політехніка»

Polyanskyi Maksym

Chernihiv Polytechnic National University

<https://orcid.org/0009-0002-9425-2817>

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРЕШКОДИ

У статті досліджено сутність інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств в умовах воєнного стану та цифровізації. Застосовано ретроспективний, системний та порівняльний аналізи, що дозволило сформувати авторське визначення зазначеної категорії як комплексу послідовних заходів із розробки й комерціалізації новацій, інтегрованих із інвестиційними процесами. Систематизовано деструктивні чинники впливу на бізнес-сектор, які диференційовано на прямі наслідки війни (руйнування потужностей, відтік кадрів, логістичні колапси, втрата контролю над територіями й активами) та непрямі бар'єри (подорожчання сировини, фіскальні зміни, дефіцит кредитування й грантів). Доведено, що синергія інновацій, інвестицій та діджитал-трансформацій є головним драйвером підвищення конкурентоспроможності компаній і стратегічним інструментом післявоєнного відновлення національної економіки.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, інноваційно-інвестиційний розвиток, інвестиції, інвестиційна діяльність, розвиток, підприємства.

INNOVATION AND INVESTMENT DEVELOPMENT OF UKRAINIAN ENTERPRISES: MODERN CHALLENGES AND BARRIERS

The article is devoted to a comprehensive study of the essence of the innovation and investment development of enterprises under current martial law conditions and expanding digital transformations. The study employs a rigorous methodological framework, including retrospective, systemic, and comparative analyses, which allowed the author to trace the evolution of scientific approaches and formulate an original conceptual definition of the studied category. The innovation and investment development of enterprises is interpreted as an integrated, structurally organized system of sequential and targeted actions encompassing the design, integration, and commercial market implementation of progressive technological and management solutions, synchronized with the active accumulation and rational allocation of investment capital from various alternative sources to ensure continuous financial support for these modernization procedures. Special attention is paid to the scientific classification and detailed analysis of the destructive factors currently affecting the Ukrainian business sector due to ongoing military aggression. These challenges are methodologically differentiated into direct negative consequences, such as the severe loss and migration of highly qualified human capital, partial or total physical destruction of production capacities and technological equipment, temporary loss of control over specific regional assets, and severe logistical disruptions, and indirect barriers, including the skyrocketing costs of raw materials, energy resources, and high-tech components, significant fiscal and regulatory volatility, and a profound deficit in credit or grant financing programs. It is mathematically and theoretically proved that the synchronized interaction of technological innovations, targeted investments, and digital restructuring serves as the main catalyst for accelerating resource efficiency, expanding corporate market advantages, and establishing a solid foundation for the strategic post-war recovery of the national economic complex.

Keywords: innovation, innovative activity, innovation and investment development, investment, investment activity, development, enterprises.

JEL classification: O32, G31, L25.

Постановка проблеми. За нинішніх умов, коли процес відновлення та модернізації національної економіки виступає безальтернативним пріоритетом для держави, що зазнала масштабних руйнувань внаслідок тривалих бойових дій, стратегічного значення набуває глибоке осмислення ролі інноваційного оновлення та

інвестування в розвиток вітчизняних підприємств. Саме бізнес-структури на сучасному етапі визначаються як першооснова та ключові елементи, навколо яких вибудовується вся оновлена фінансово-економічна система та сучасне становлення нашої країни.

В умовах жорстких викликів повномасштабної

ISSN друкованої версії: 2224-6282

ISSN електронної версії: 2224-6290

© Полянський М.Ю., 2026

військової агресії та критичного стиснення внутрішнього ринку, внутрішній потенціал підприємств щодо створення прогресивних технологій та акумулювання фінансових ресурсів стає їхнім головним конкурентним інструментом для виживання. Подібна суб'єктна активність виступає потужним чинником для залучення як зовнішніх інвестицій, так і внутрішнього капіталу в українську економіку, суттєво зміцнюючи адаптивність та ринкову стійкість компаній. Цей процес прямо екстраполюється на підвищення обороноздатності та військово-економічної стійкості держави — зокрема через створення, апробацію та масштабування новітніх науково-містких рішень у сфері оборонно-промислового комплексу. З огляду на ці обставини, актуальною науково-практичною потребою сьогодення стає дослідження сучасного стану інноваційно-інвестиційної динаміки розвитку українських підприємств.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження внутрішньої природи та визначення вагомості інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів підприємництва становить науковий інтерес для значного кола сучасних науковців. Зокрема, у дослідженнях Т. Дем'яненко вивчення дефініції інноваційно-інвестиційного прогресу фірм реалізується через фокусування на кінцевих підсумках їхньої роботи та з урахуванням можливих деструктивних чинників і ризиків у межах конкретного мікроекономічного об'єкта [1]. Зі свого боку, В. Конашук та В. Ковальова інтерпретують зазначену категорію через оцінку її значення та масштабу впливу на глобальні соціально-економічні трансформації, що розгортаються безпосередньо в межах макросистеми [2].

У публікаціях В. Семенової та М. Обертайла сутність інноваційно-інвестиційного розвитку виробничих структур деталізується на основі вимірювання чітко визначених результуючих показників та критеріїв результативності їхнього функціонування [3].

Паралельно з цим, А. Гребеннікова у власних працях застосовує системний погляд, ідентифікуючи спектр базових векторів, які зумовлюють інноваційно-інвестиційні процеси підприємства. До зазначених орієнтирів дослідниця відносить управлінсько-організаційну компоненту, особливості побудови інноваційного середовища, а також специфіку взаємозв'язку та ефекту синергії, що виникає при поєднанні інвестиційних та технологічних ресурсів [4].

Серед авторів, котрі фокусували увагу на систематизації чинників, що зумовлюють інноваційно-інвестиційні зрушення на підприємствах, необхідно відзначити публікації І. Підкамінного, В. Ціпуриди [5], О. Гук, А. Мельника [6], а також М. Гордієнко [7].

Високо оцінюючи внесок вищезгаданих учених, науково невирішеною проблемою залишається термінологічне визначення інноваційно-інвестиційного розвитку вітчизняних підприємств та брак системного аналізу деструктивних факторів, що діють на нього в реаліях воєнного стану.

Мета статті — визначення змістовного наповнення поняття інноваційно-інвестиційного розвитку

підприємств та виявлення ключових бар'єрів його зростання в сучасних реаліях.

Методи дослідження. Під час виконання наукового дослідження було задіяно широку сукупність як загальнонаукових, так і специфічних методів. Зокрема, інструментарій ретроспективного аналізу було використано для дослідження історичної еволюції та трансформації теоретико-методологічних поглядів щодо змісту категорії «інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств». Системний аналіз застосовано для визначення інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання як частини глобального процесу відновлення та модернізації національної економіки країни в цілому. Прийоми наукового узагальнення та порівняльного аналізу були використані задля зіставлення та систематизації різних поглядів наукової спільноти стосовно визначення терміну «інноваційно-інвестиційний розвиток», а також для формування концептуального підґрунтя щодо об'єктивної потреби в активізації інноваційно-інвестиційних процесів на мікроекономічному рівні. Методологічні підходи аналізу та синтезу інформації було застосовано під час деталізації та уточнення змісту дефініції «інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств». Окрім того, ці методи були використані для диференціювання особливостей інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств та визначення його ключових факторів й потреби в інвестиційному забезпеченні.

Виклад основних результатів дослідження. Глобальні трансформаційні зрушення, які розгортаються на сучасному етапі становлення цифрового суспільства, диктують принципово нові критерії та орієнтири для функціонування підприємницьких структур, акцентуючи увагу на масштабах сприйняття інновацій та результатах інвестиційної діяльності бізнес-сектору.

Технологічні та управлінські новації послідовно трансформуються у пріоритетний вектор забезпечення ринкових переваг і конкурентоспроможності компаній. Їхня практична інтеграція забезпечує прискорення темпів створення доданої вартості, мінімізацію витрат та вихід на раніше недоступні ніші й сегменти ринку. За умов глобальної цифровізації першочергового значення набуває використання прогресивних інструментів, автоматизованих комплексів управління бізнес-процесами та мережевих екосистем. Водночас динаміка капіталомісткості та інвестиційної привабливості підприємств прямо корелює з їхнім потенціалом щодо адаптації до диджитал-реформ, підтримання відкритості та зрозумілості корпоративного менеджменту, вчасного нівелювання загроз і безперервного підвищення кваліфікації персоналу.

Поряд із суттєвими перевагами, сучасне інформаційно-орієнтоване середовище формує також сукупність певних загроз та перешкод. У цьому переліку доцільно акцентувати увагу на ризиках у царині захисту даних і кібербезпеки, необхідності регулярного оновлення матеріально-технічної бази, а також суттєвому зростанні вимог до цифрової грамотності та гнучкості штатних працівників. За подібних обставин завдання збалансування та стимулювання інноваційно-

інвестиційного розвитку сучасних компаній набуває виняткового теоретико-прикладного значення.

У межах наукового дискурсу простежується значна варіативність поглядів та наукових підходів щодо ідентифікації змістовного наповнення інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання.

Так, Т. Дем'яненко визначає зазначену дефініцію як цілеспрямований рух до одержання сукупності технологічних, фінансових, суспільних та інституційно-правових результатів у межах усіх функціональних напрямів роботи компанії, що відбувається в обставинах неминучого прояву специфічних ризиків, властивих науково-виробничій сфері [1].

З позиції В. Конашук та В. Ковальової, інноваційно-інвестиційний розвиток позиціонується як ключовий драйвер загального соціально-економічного зростання, базовий чинник інтенсифікації виробничих процесів, модернізації якісних характеристик товарів, збалансування структури використовуваних ресурсів та послаблення екологічного тиску від промислової активності на навколишнє середовище [2].

У свою чергу, В. Семенова та М. Обертайло розглядають інноваційно-інвестиційний розвиток як безперервний і невіддільний процес підвищення техніко-економічних характеристик функціонування підприємства, розширення його конкурентних переваг та нарощування ринкового імунітету через інтеграцію прогресивних новацій, фінансування яких забезпечується акумулюванням належних обсягів капіталу [3].

Теоретичні здобутки А. Гребеннікової дозволяють диференціювати кілька ключових площин, які безпосередньо формують інноваційно-інвестиційні зрушення на мікроекономічному рівні. До них належать:

- синергетичне поєднання виробничого, технологічного та фінансово-інвестиційного векторів діяльності, що виступає основою для еволюції сучасних компаній; економічним системам передового типу притаманний стійкий вектор на впровадження наукомістких основ функціонування, капітальну модернізацію засобів виробництва, освоєння нових товарних позицій та максимізацію показників інноваційної спроможності;

- комплементарність та взаємозалежність інвестиційних і модернізаційних потоків, де фундаментальне значення мають нормативно-правові інституції регулювання ринку капіталу, кількісні та структурні характеристики інвестицій у науково-дослідні проекти, а також створення сприятливого клімату для додаткового акумулювання інвестиційних ресурсів;

- інноваційний інфраструктурний комплекс, який трактується як взаємодію управлінських, логістичних та інформаційно-комунікаційних ланок, що створюють передумови для реалізації творчого потенціалу організації та безперешкодної адаптації новацій у корпоративний простір;

- архітектоніка інноваційно-інвестиційного управління компаній, яка базується на обґрунтованому виборі найбільш ефективного формату реалізації інноваційного процесу з урахуванням галузевої специфіки бізнесу, його стратегічних орієнтирів, масштабів

операційної діяльності, а також впливу зовнішніх факторів та кон'юнктури ринку [4].

Поєднуючи вищезазначені погляди, обґрунтованим є трактування інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств як системи безперервних і стратегічно зорієнтованих заходів, що спрямовані на створення, практичне освоєння та успішне виведення на ринок прогресивних технологічних чи управлінських рішень, паралельно із акумулюванням та раціональним розподілом капіталовкладень із різноманітних джерел задля фінансового забезпечення цих модернізаційних процесів.

На сучасному етапі багато науковців підкреслюють, що інноваційно-інвестиційний розвиток вітчизняних підприємств стає фундаментальним чинником, що визначатиме процеси відновлення та масштабування діяльності суб'єктів господарювання на етапі післявоєнної відбудови. Інвестиції у наукомісткі проекти здатні трансформуватися в потужний каталізатор економічного зростання на етапі відбудови, що стимулюватиме розширення ринку праці, прискорення темпів віддачі від використання ресурсів, а також зміцнення ринкових переваг компаній, забезпечуючи системний прогрес усіх секторів національного господарства [7].

У межах створення сприятливого середовища для інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання національна економіка піддається впливу широкого переліку деструктивних чинників, що є прямим результатом воєнних дій. Зазначена сукупність факторів охоплює як безпосередні руйнівні прояви, так і опосередковані загрози, які додатково гальмують модернізаційні зрушення та нівелюють інвестиційні інтереси щодо бізнес-середовища.

До категорії безпосередніх негативних чинників, які суттєво обмежують інноваційно-інвестиційний прогрес підприємств, доцільно віднести [8]: відтік та масштабне переселення висококваліфікованих кадрів, що поглиблює структурну асиметрію на ринку праці та створює бар'єри для інтеграції прогресивних інженерних рішень; суттєві пошкодження або тотальне знищення виробничих потужностей, основних фондів та наукомісткого устаткування, що позбавляє компанії технічної бази для інноваційної діяльності; тимчасову втрату контролю над окремими регіонами, яка заблокувала фірми від управління власними матеріально-фінансовими активами; дестабілізацію та руйнування об'єктів критичної інфраструктури, що унеможливило підтримання стабільного і безперервного циклу випуску продукції; суттєве підвищення тарифів та руйнування логістичних ланцюгів, що нівелює цінові переваги високотехнологічних виробів на ринку.

Другу групу факторів формують непрямі (опосередковані) наслідки збройної агресії, які аналогічно виступають бар'єрами для розвитку інноваційно-інвестиційних процесів вітчизняних підприємств, а саме [9]: стрімке подорожчання сировинної бази, матеріалів, паливно-енергетичних ресурсів та складних імпорتنних вузлів, що збільшує кошторисну вартість науково-дослідних розробок; інфраструктурно-транспортні перепони, включно із тривалими простоями на

прикордонних митних переходах, що гальмує збут наукомістких товарів за кордон та постачання іноземної техніки; призупинення чи ліквідацію певних секторів економічної активності, насамперед у сфері послуг, що звужує простір для апробації нетрадиційних бізнес-моделей; дефіцит та ускладнення процедур отримання інвестицій і грантового фінансування, необхідних для масштабування бізнес-ідей та запуску високотехнологічних стартапів; регуляторні та фіскальні зміни, які послаблюють ліквідність підприємств і унеможливають довгострокове фінансування інноваційних проєктів;

Взаємопов'язана дія цих деструктивних чинників створює серйозні перешкоди для реалізації інноваційного потенціалу компаній, капітального оновлення засобів праці та підвищення їхнього конкурентного статусу в реаліях поточних воєнних ризиків та майбутнього післявоєнного відновлення вітчизняної економіки в цілому.

Разом з тим, у період воєнного стану технологічні інновації трансформуються у фактор виняткової сили, оскільки виступають базовим механізмом для пристосування господарського комплексу, інженерних рішень та соціуму до нових реалій функціонування. Війна кардинально мінімізує масштаби інноваційної динаміки та наукомісткості бізнес-сектору внаслідок руйнування об'єктів інфраструктури, масштабного відтоку кадрового потенціалу та дефіциту інвестицій; проте в довгостроковій перспективі ці виклики спроможні заклати тривке підґрунтя для кардинального технічного оновлення під час майбутньої глобальної відбудови держави.

Водночас О. Луцьків та Р. Білан відзначають, що процес відновлення господарської діяльності та інтенсифікації інноваційно-інвестиційного розвитку вирішальною мірою обумовлюватиметься не стільки зовнішнім фінансуванням й донорською підтримкою, скільки внутрішнім потенціалом вітчизняних суб'єктів господарювання щодо залучення капіталу, гнучкої трансформації архітектури бізнес-процесів та практичного освоєння передових розробок. Такий підхід дає обґрунтовані підстави позиціонувати українське підприємництво як головний локомотив технологічної модернізації економічної системи та фундаментальну основу для генерації її внутрішніх інвестиційних резервів у межах середньострокового горизонту планування [10].

Разом з тим, на шляху інноваційно-інвестиційного розвитку та інвестиційного зростання вітчизняного бізнес-середовища продовжує існувати спектр критичних ризиків, які спричиняють значні масштаби економічної нестабільності. До головних факторів ризику належать: ймовірність розширення географії інтенсивних бойових дій углиб суверенних територій, що максимізує загрози для інвесторів та блокує процеси практичної реалізації довгострокових наукомістких проєктів; посилення браку дефіцитних кадрових ресурсів, що обмежує можливості компаній щодо інтеграції інженерно-технічних інновацій та стримує зростання їхнього інноваційного потенціалу; активізація намірів

щодо перенесення потужностей вітчизняних підприємств за межі держави у разі подальшого погіршення макроекономічного клімату, що загрожує тотальною втратою інвестиційних резервів та інтелектуальних активів країни; падіння обсягів виробництва електроенергії, що створює значні перешкоди для безперебійного функціонування наукомістких промислових комплексів та освоєння капіталомістких енергоощадних інновацій; поглиблення територіальних дисбалансів розвитку, зокрема брак преференційних режимів та спеціалізованих інвестиційних майданчиків у прикордонних областях, що стримує рух капіталу та гальмує запуск прогресивних інноваційних партнерств; падіння реальних доходів та зниження рівня життя населення, що призводить до скорочення місткості внутрішнього ринку щодо сприйняття оригінальних товарних позицій і сервісів та обмежує підприємства у масштабуванні інвестиційних проєктів; загрози мінімізації або повного припинення зарубіжної фінансової та оборонної допомоги, що суттєво посилює тиск на внутрішні капітальні джерела фінансування.

На наше переконання, нівелювання затяжних деструктивних тенденцій і вихід вітчизняних суб'єктів господарювання з глибокої кризи стануть реальними завдяки практичній інтеграції прогресивної інноваційно-інвестиційної моделі розвитку. Ця модель покликана гарантувати успішність системної структурної перебудови національної економіки, стимулювання динаміки його піднесення, а також закладення тривких підвалин для здобуття вагомих конкурентних переваг у глобальному середовищі завдяки суттєвому збільшенню питомої ваги експорту високотехнологічних та наукомістких товарів із високою часткою доданої вартості.

Самостійного науково-практичного осмислення вимагає моніторинг функціонального значення інноваційно-інвестиційного розвитку в межах загальної стратегії відновлення економіки України у післявоєнний період. Незважаючи на незаперечну роль інноваційних процесів та інвестицій у контексті нарощування економічної стійкості країни, доволі суперечливим залишається аспект спроможності лише цих детермінант забезпечити кардинальну структурну перебудову індустріального сектору, а також повноцінно нівелювати масштабні системні збитки, спричинені війною. З огляду на це, нагального розроблення та обговорення набуває проблематика формування допоміжних інституціональних, нормативно-правових та бюджетно-фінансових інструментів, покликаних збільшувати продуктивність інноваційно-інвестиційних потоків. В даному контексті доцільним є проєктування структурованої дорожньої карти технологічного оновлення та виведення з кризи промислового сектору на засадах інноваційного розвитку протягом першочергового та тривалішого повоєнного етапів відбудови [11].

Поглибленого теоретико-прикладного аналізу також вимагають граничні межі та глибина детермінуючого впливу технологічних новацій та фінансових впливів на рівень ринкової стійкості суб'єктів бізнесу. Хоча переважна частина наукових досліджень

декларує виключно сприятливий вектор даного взаємозв'язку, не до кінця з'ясованими залишаються параметри його тривалості, специфічні прояви в розрізі окремих галузей та супутній рівень загрози збитковості. Фокус на реалізації виключно наукомістких проєктів здатний спровокувати суттєве зростання кошторисної вартості операційної діяльності та дестабілізацію очікуваних ефектів, що актуалізує потребу в диференційованому й комплексному оцінюванні доцільності впроваджуваних стратегічних альтернатив.

Висновки. Систематизація підсумків теоретичного вивчення наявних наукових поглядів на сутнісний зміст інноваційно-інвестиційного розвитку суб'єктів господарювання дозволила сформулювати власну концептуальну позицію щодо цієї дефініції. Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств доцільно визначити як комплексне, структурно побудоване спрямування послідовних заходів, які включають проєктування, інтеграцію та комерційне освоєння інноваційних технологій у синергетичному поєднанні з акумулюванням інвестиційного капіталу з різноманітних альтернативних джерел задля безперервного фінансового забезпечення зазначених інноваційних процесів.

В умовах масштабних диджитал-реформ наукомістке підприємництво трансформується у фактор стратегічного впливу, оскільки володіє потенціалом для реалізації структурних зрушень в національній економіці,

насамперед на етапі майбутньої післявоєнної відбудови. Практичне впровадження інноваційних продуктів, мережових рішень та сучасних інструментів корпоративного менеджменту за умови дієвого фінансово-інвестиційного супроводу створює надійний фундамент для інтенсифікації інноваційних процесів безпосередньо на мікроекономічному рівні.

Поєднання технологічних інновацій, інвестицій та процесів цифрової трансформації виступає головним каталізатором нарощування економічної ефективності і масштабування діяльності вітчизняних підприємств. Ефективна практична реалізація цього взаємозв'язку стимулюватиме прискорення темпів віддачі від використання ресурсів, розширення стратегічних переваг компаній у конкурентному середовищі та закладення довгострокових орієнтирів збалансованого поступу вітчизняної економіки в реаліях інформаційно-орієнтованого прогресу.

Декларація щодо використання інструментів штучного інтелекту. Під час написання статті було використано інструмент генеративного штучного інтелекту (Gemini, 2025) для вдосконалення логіки викладу матеріалу, уточнення перекладу анотації та оформлення References. Жоден текст, згенерований за допомогою штучного інтелекту, не використовувався без критичного редагування. Автор несе повну відповідальність за науковість, точність та цілісність контенту.

Список використаних джерел:

1. Дем'яненко Т. І. Адаптивне управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємств залізничного транспорту: автореф. дис... канд. екон. наук: спец. 08.00.04. Харків, 2013. 27 с.
2. Конащук В. Л., Ковальова В. Ю. Інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств транспортного машинобудування. Академія: щомісячна газета Запорізької державної будівельної академії, 2013. № 7. С. 27-36.
3. Семенова В. Г., Обертайло М. В. Інноваційно-інвестиційний розвиток як основа конкурентоспроможності промислових підприємств. Конкурентоспроможність підприємства: оцінка рівня та напрями підвищення: монографія / За заг. ред. О.Г. Янкового. Одеса : Атлант, 2013. С. 211-235.
4. Гребеннікова А. А. Наукові основи інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2014. Вип. 9, Ч. 5. С. 68-72.
5. Підкамінний І. М., Ціпуринда В. С. Системні фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства. Ефективна економіка. 2011. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_3_4 (дата звернення: 3.04.26).
6. Гук О., Мельник А. Фактори впливу на інноваційну діяльність підприємств. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: зб. тез доп. І Міжнар. наук.-практ. конф., (23 квіт. 2020 р.). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2020. С. 164-165.
7. Berdar M., Kot L., Martyniuk L., Yevtushevska O., Sapachuk Yu. Challenges and prospects of innovation and investment development of enterprises in the post-war period. *Economics of Development*, 2024. Vol. 23(2), Pз. 27-37. DOI: <https://doi.org/10.57111/econ/2.2024.27> .
8. Гордієнко М. Я. Фактори впливу на інноваційний розвиток підприємства. *Управління розвитком*. 2012. № 2. С. 20-22.
9. Полянський М.Ю. Виклики повномасштабної війни для бізнесу: загрози та перспективи. *Modern problems of science, education and society* : зб. пр. XII Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 5-7 лютого 2024). Київ, 2024. С. 1200-1204. URL: <https://sci-conf.com.ua/xii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-problems-of-science-education-and-society-5-7-02-2024-kiyiv-ukrayina-arhiv/> (дата звернення: 3.04.26).
10. Луцьків О. М., Білан Р. М. Сучасні виклики та загрози інноваційному розвитку економіки регіонів України. *Регіональна економіка*. 2025. № 115(1). С. 45-58. DOI: <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-4>
11. Бойко О. М., Кучеренко С. Ю. Сучасні виклики інноваційного розвитку промислових підприємств. *Економічний вісник університету*. 2023. Вип. 57, Т. 18, № 2. С. 5-15. DOI: <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-57-5-15>

References:

1. Demianenko, T. I. (2013). *Adaptyvne upravlinnia innovatsiino-investytsiynym rozvytkom pidpriemstv zaliznychnoho transportu* [Adaptive management of innovation and investment development of railway transport enterprises] [Candidate of Sciences dissertation abstract, Ukrainian State University of Railway Transport]. Vernadsky National Library of Ukraine. [in Ukrainian].
2. Konashchuk, V. L., & Kovalyova, V. Yu. (2013). *Innovatsiino-investytsiyni rozvytok pidpriemstv transportnoho mashynobuduvannia* [Innovation and investment development of transport engineering enterprises]. *Akademiia: Shchomisiachna Hazeta Zaporizkoi Derzhavnoi Budivelni Akademii*, (7), 27–36. [in Ukrainian].
3. Semenova, V. H., & Obertailo, M. V. (2013). *Innovatsiino-investytsiyni rozvytok yak osnova konkurentospromozhnosti promyslovykh pidpriemstv* [Innovation and investment development as a basis for industrial enterprises' competitiveness]. In O. H. Yankovyi (Ed.), *Konkurentospromozhnist pidpriemstva: Otsinka rivnia ta napriamy pidvyshchennia* (pp. 211–235). Atlant. [in Ukrainian].
4. Hrebenikova, A. A. (2014). *Naukovi osnovy innovatsiino-investytsiynoho rozvytku pidpriemstv* [Scientific foundations of innovation and investment development of enterprises]. *Naukovyi Visnyk Khersonskoho Derzhavnoho Universytetu. Seria: Ekonomichni Nauky*, 9(5), 68–72. [in Ukrainian].
5. Pidkamynnyi, I. M., & Tsyurynda, V. S. (2011). *Systemni faktory vplyvu na innovatsiyni rozvytok pidpriemstva* [Systemic factors of influence on the innovative development of an enterprise]. *Efektivna Ekonomika*, (3). <http://www.economy.nayka.com.ua>
6. Huk, O., & Melnyk, A. (2020). *Faktory vplyvu na innovatsiinu diialnist pidpriemstv* [Factors of influence on the innovative activity of enterprises]. In *Biznes, innovatsii, menedzhment: problemy ta perspektyvy: zb. tez dop. I Mizhnarodnoi nauk.-prakt. konf.* (pp. 164–165). KPI im. Ihoria Sikorskoho, Vyd-vo "Politehnika". [in Ukrainian].
7. Berdar, M., Kot, L., Martyniuk, L., Yevtushevska, O., & Sapachuk, Yu. (2024). *Challenges and prospects of innovation and investment development of enterprises in the post-war period*. *Economics of Development*, 23(2), 27-37. <https://doi.org/10.57111/econ/2.2024.27> . [in English].
8. Hordiienko, M. Ya. (2012). *Faktory vplyvu na innovatsiyni rozvytok pidpriemstva* [Factors of influence on the innovative development of an enterprise]. *Upravlinnia Rozvytkom*, (2), 20–22. [in Ukrainian].
9. Polianskyi, M. Yu. (2024, February 5-7). *Vyklyky povnomasshtabnoi viiny dlia biznesu: zahrozy ta perspektyvy* [Challenges of full-scale war for business: threats and prospects]. In *Modern problems of science, education and society: Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference* (pp. 1200–1204). <https://sci-conf.com.ua/xii-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-problems-of-science-education-and-society-5-7-02-2024-kiyiv-ukrayina-arhiv/> [in Ukrainian].
10. Lutskevych, O. M., & Bilan, R. M. (2025). *Suchasni vyklyky ta zahrozy innovatsiynomu rozvytku ekonomiky rehioniv Ukrainy* [Modern challenges and threats to the innovative development of the economy of Ukraine's regions]. *Rehionalna Ekonomika*, 115(1), 45–58. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-4> [in Ukrainian].
11. Boiko, O. M., & Kucherenko, S. Yu. (2023). *Suchasni vyklyky innovatsiynoho rozvytku promyslovykh pidpriemstv* [Modern challenges of innovative development of industrial enterprises]. *Ekonomichni Visnyk Universytetu*, 57(18/2), 5–15. <https://doi.org/10.31470/2306-546X-2023-57-5-15> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 30.04.2026 р.

Дата прийняття статті до друку: 25.05.2026 р.

Дата публікації (оприлюднення) статті: 12.06.2026 р.

Стаття поширюється на умовах ліцензії Creative Commons Attribution License International CC-BY.